

De nieuwe horizon van het sociaal domein

rīnconsult

HET SOCIAAL DOMEIN ALS ORGANISATIEVRAAGSTUK

Jeroen Bronswijk

Van agenderen naar organiseren

Het sociaal domein lijkt na de invoering in 2015 een Gordiaanse knoop. Er zijn tal van agenda's om de huidige problematiek op te lossen en een toekomstbestendig stelsel in te richten. Denk aan het Integraal Zorgakkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de Hervormingsagenda Jeugd. Maar ook meer domeinspecifieke agenda's, zoals: Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn' (TAZ), de Arbeidsmarktagenda Jeugdzorg en de Toekomstagenda 'Zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking'. Echter, meer agenda's vragen ook meer financiële potjes, meer pilots, meer verantwoording en nog meer overlegstructuren. Is dat de weg? Wat ons betreft is de omslag van ambieren & agenderen naar organiseren & realiseren nodig.

De Hervormingsagenda jeugd 2023-2028 beschrijft wat ons betreft vanuit organisatiekundig perspectief kernachtig het probleem: "Organisaties werken als het ware als een estafette waarbij het stokje steeds wordt doorgegeven of de ronde opnieuw een keer te veel wordt gelopen. Veel professionals ervaren deze complexiteit als belemmerend".* Dit is een breed gedragen fenomeen. Door veelvoud aan overleggen, overdrachtsmomenten, tegenwerkende systemen en administratieve rompslomp verzanden veel zogenaamde multiproblemen in een organisatorisch mikado. Geen enkel stokje kan bewegen zonder een ander stokje in het systeem te beïnvloeden. Wel willen we nadrukkelijk benoemen dat dit ondanks de tomeloze inzet is van vele hulpverleners. En ook dat er zeker goed lopende samenwerkingen bestaan. Maar we zien de hier geschetste ontwikkelingen overall.

Vanuit organisatorisch perspectief valt bovendien op dat er relatief veel (incidentele) middelen en inzet beschikbaar zijn voor veelbelovende pilots om het systeem te verbeteren. Ondanks het breed binnen het sociaal domein gedragen enthousiasme waarmee door middel van pilots aan de slag wordt gegaan, komt de doorontwikkeling naar een brede implementatie en structurele borging lastig van de grond. Goed initiatieven verzanden als ze opvolging vereisen door incidenteel verstrekte budgetten, geen structurele capaciteit, gebrek aan bestuurlijke lef, te snel wisselend leiderschap of wisselende belangen tussen organisaties.

Bovenstaande vraagt er om de issues in het sociaal domein nog meer dan gebruikelijk als organisatievraagstukken te beschouwen. Waarbij processen, netwerk organiseren, bestuurlijke samenwerking, organisatieontwikkeling en organisatie-inrichting centraal staan. In dit magazine willen wij reflecteren en inzichten delen vanuit dat organisatiekundig en veranderkundig perspectief. Wij denken niet alleen dat het anders moet, maar dat het ook anders kan.

* [Hervormingsagenda jeugd 2023-2028 \(overheid.nl\)](https://www.hervormingsagenda.nl/)

rīnconsult